

רשות ניירות ערך דגשים לתאגידים המדווחים בדבר גילוי על השלכות מלחמת חרבות ברזל

מידע, תובנות וכלים מעשיים להתמודדות בשעת חירום

שלום לכולם,

בעקבות מלחמת חרבות ברזל (להלן: המלחמה) אשר פרצה ביום 7 באוקטובר 2023 והתמשכותה, רשות ניירות ערך פרסמה ביום 7 בנובמבר 2023 מספר דגשים וקווים מנחים הנוגעים לגילוי הנדרש בעת פרסום דיווחים מיידיים ולקראת הכנת ופרסום הדוח לרבעון השלישי לשנת 2023 (להלן: העמדה). להלן יובאו עיקרי הדגשים:

דגשים בדיווחים מידיים

תקנה 36 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים) התש"ל-1970 (להלן: תקנות הדוחות), קובעת חובת דיווח מיידית אודות אירוע החורג מעסקי התאגיד אשר יש לו או עשויה להיות לו השפעה מהותית על התאגיד או על אירוע או עניין שיש בהם כדי להשפיע באופן משמעותי על מחיר ניירות הערך של התאגיד. בהתאם לכך, תאגידים שפעילותם העסקית מושפעת או עלולה להיות מושפעת מהמלחמה בצורה מהותית, נדרשים לוודא כי ניתן גילוי נאות למשקיעים באמצעות פרסום דיווחים מיידיים על השלכות מצב המלחמה על הפעילות העסקית בהתאם לתקנה 36 לתקנות הדוחות. העמדה כוללת דוגמאות לאירועים שעל התאגיד לבחון לצורך עמידתו בחובת הדיווח.

דגשים בדוח לרבעון השלישי לשנת 2023

תאגידים שפעילותם העסקית מושפעת או עלולה להיות מושפעת ממצב המלחמה בצורה מהותית, נדרשים לבחון את הכללת הגילויים שלהלן בדוחותיהם לרבעון השלישי לשנת 2023:

1. ניתוח כללי של השפעת אירועי המלחמה על הפעילות השוטפת של עסקי

התאגיד

ניתוח איכותי וכמותי **בדוח הדירקטוריון** של אירועי המלחמה להם יש השפעה מהותית על המצב הכספי, הנכסים, תוצאות הפעילות, יכולת השמירה על רציפות תפעולית ותפקודית, מצבת העובדים, מצב העסקים מול לקוחות, ספקים ושאר נותני השירותים, ניתוח מדדים תפעוליים ופיננסיים מרכזיים שבהם נעשה שימוש לצורך הערכת הביצועים בענף אליו משויך התאגיד, השפעה על מקורות המימון ויכולת מחזור חובות, הסיכונים והחשיפות הנובעים ממצב המלחמה ותכניות ופעולות שהתאגיד נקט או שבכוונתו לנקוט כדי להתמודד עם ההשלכות. את הניתוח יש לבצע בהתאם למגזרי הפעילות בהם פועל התאגיד.

2. ניתוח ענפי של השפעת אירועי המלחמה על עסקי התאגיד (עדכון פרק

תיאור עסקי התאגיד שנכלל בדוח התקופתי לשנת 2022 ובדוחות העתיים לשנת 2023)

מידע כמותי ואיכותי בנוגע לאירועי המלחמה להם יש השפעה מהותית על פעילות התאגיד **בהתאם לענף בו הוא פועל**. על המידע לכלול הסברים על המגמות המתפתחות והצפויות להערכת התאגיד בשים לב לנסיבות הספציפיות של התאגיד ולענף בו פועל, **לתקופת הדיווח ולתקופה ממועד הדיווח ועד למועד פרסום הדוחות**. כמו כן, על התאגיד לכלול מידע על תכניות ופעולות שהתאגיד נקט או שבכוונתו לנקוט כדי להתמודד עם ההשלכות.

המסמך כולל מספר דוגמאות (שאינן רשימה סגורה!) לגילוי שיש לבחון את הכללתו בענפים מסוימים (מלונאות, נדל"ן יזמי, קבלנות ביצוע ותשתיות, נדל"ן מניב, תעופה, תיירות, קמעונאות אופנה והלבשה, ליסינג, תעשייה, גז ונפט, הייטק, אשראי חוץ בנקאי ובתי השקעות).

3. ניתוח מצב מימוני ופיננסי

א. גילוי בדוח הדירקטוריון על המצב המימוני והפיננסי

- גילוי איכותי וכמותי אשר יאפשר ניתוח מקיף של השלכות המלחמה על מצבו הפיננסי של התאגיד, הנזילות, האיתנות הפיננסית, מקורות המימון העומדים לרשותו ויכולתו לעמוד בפירעון התחייבויותיו, תוך פירוט עיקרי הנחות המפתח, שיקול הדעת שהופעל, ואת התרחישים השונים שהובאו בחשבון, אשר עומדים בבסיס הערכות התאגיד לגבי יכולת הפרעון.
- ככל שהערכת התאגיד בנוגע ליכולתו לעמוד בפירעון התחייבויותיו רגישה יותר להנחות מסוימות, יש להרחיב את הגילוי, לרבות הכללת ניתוחי רגישות, מתן תרחישים שונים וכדומה;
- מידע עדכני באשר לפעולות ולתכניות שהתאגיד ביצע או מתכנן לבצע על מנת לחזק את האמצעים הנזילים ומקורות המימון העומדים לרשותו, התייחסות ליכולתו לגייס הון וחוב במערכת הבנקאית והחוץ בנקאית, גמישותו הפיננסית, מצבת נכסים פנויים

- משעבוד, מסגרות אשראי מאושרות שטרם נוצלו וקווי אשראי פנויים;
- התייחסות לשינויים מהותיים שנערכו בהסכמי מימון;
- התייחסות לעמידה באמות מידה פיננסיות, הפרת אמות מידה והשלכותיהן, וצפי להפרת אמות מידה (אם ניתן להעריך ברמת ודאות גבוהה כי הפרת אמת מידה צפויה בהמשך) ותכניות התאגיד להתמודד עם כך;
- התייחסות לפיגור בתשלומים והשלכותיו ותכניות התאגיד להתמודד עם כך;
- התייחסות לשינויים מהותיים בקצב שריפת המזומנים (בפרט כאשר ישנו צמצום משמעותי בפעילות העסקית).

ב. תזרים מזומנים חזוי

- תקנה 10(ב)14 ותקנה 48(ג)13 לתקנות הדוחות קובעות חובת צירוף גילוי בדבר תזרים מזומנים חזוי בדוח העתי בהתקיים סימני אזהרה כהגדרתם בתקנות. יודגש, כי נדרש לבסס ולפרט את ההנחות העומדות בבסיס התזרים החזוי המצורף ולהתייחס לדגשים שפורטו בסעיף 3(א) לעיל.
- במקרים שבהם בהתאם לתקנה 10(ב)14(א)4 דירקטוריון התאגיד קבע כי אין בגירעון בהון החוזר או בהון חוזר לתקופה של שנים עשר חודשים או תזרים מזומנים שלילי מתמשך מפעילות שוטפת, כדי להצביע על בעיית נזילות בתאגיד, נדרש לפרט את הבחינה שקיים הדירקטוריון, ואת הנימוקים להחלטתו תוך פירוט הפרמטרים האיכותיים והכמותיים עליהם התבסס הדירקטוריון לצורך קביעה זו.

ג. גילוי בדוחות הכספיים בדבר מצב פיננסי והנחת העסק החי

- בעת בחינת הנחת העסק החי ומצב פיננסי של תאגיד בהתאם לתקני ה-IFRS, התאגיד נדרש לבחון את יכולתו לעמוד בפירעון התחייבויותיו ולהמשיך ולפעול כעסק חי ולכלול במידת הצורך גילוי מפורט במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים (ביאור ראשון בדרך כלל) בנוגע להערכתו ולהנחות העומדות בבסיס הערכות אלה.
- בהתאם לתקני ה-IFRS, בחינת הנחת העסק החי נעשית עד למועד פרסום הדוחות הכספיים. על כן, ביחס לדוחות רבעון שלישי 2023, על הנהלת התאגיד לקחת בחשבון את כל המידע הזמין ברשותה, לרבות השלכות המלחמה על פעילות התאגיד ומצבו הפיננסי ושאר מצבי אי הוודאות אשר מתקיימים ומשפיעים על התאגיד.
- במסגרת תיאור השלכות המלחמה על המצב העסקי הפיננסי של התאגיד, ככל שהן מהותיות או עלולות להיות מהותיות, יש לכלול מידע איכותי וכמותי שיאפשר למשתמשים להבין השלכות אלה. לדוגמה: השפעות על עמידת התאגיד באמות מידה פיננסיות, לרבות סיכון לאי עמידה באמות מידה פיננסיות; מקורות מימון שעומדים לרשות התאגיד ויכולתו לגייס מקורות מימון נוספים במידת הצורך; השפעת המלחמה על תוצאות הפעילות העסקית; קצב שריפת מזומנים של התאגיד וכדומה.
- יש להקפיד כי הגילוי שייכלל בדוחות הכספיים יאפשר להבין את הערכת התאגיד בנוגע להשלכות המלחמה על מצבו הפיננסי, באופן בו ברור באם הגילוי מתייחס לאי ודאות הנוגעת למצב הפיננסי או להשפעה על עסקי התאגיד אשר אינה משפיעה על יכולת התאגיד לעמוד בהתחייבויותיו. הבחנה זו חשובה גם לעניין בחינת קיומם של סימני אזהרה בהתאם להוראות תקנה 10(ב)14 ותקנה 48(ג)13 לתקנות הדוחות לעניין גילוי בדבר תזרים מזומנים חזוי.

ד. נוסח פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב) של רואה החשבון המבקר

- במקרים בהם רואה החשבון המבקר בוחר לכלול הפניית תשומת לב בחוות דעתו או בדוח הסקירה המצורפים לדוחות הכספיים, קיימת חשיבות כי נוסח ההפניה יהיה מובן וברור לציבור המשקיעים באשר למהות ההפניה לשמה רואה החשבון בחר להפנות את תשומת הלב. כך, על נוסח ההפניה לאפשר לקוראי הדוחות להבין בצורה ברורה האם:
1. מדובר בהפניית תשומת לב בדבר השפעה משמעותית שעשויה להיות לתוצאת אי ודאות שאינה קשורה להנחת העסק החי (בפרט הפניה בדבר אי ודאות כתוצאה מאירועי המלחמה שאינה נוגעת למצבו הפיננסי של התאגיד); או
  2. מדובר בהפניית תשומת לב בדבר מצבו פיננסי של התאגיד שאינה עולה לכדי ספקות משמעותיים להמשך פעילות התאגיד כעסק חי; או
  3. מדובר בהפניית תשומת לב בדבר ספקות משמעותיים להמשך פעילות התאגיד כעסק חי ("הערת עסק חי").
- החשיבות של סיווג נוסח הפניית תשומת הלב מקבל משנה תוקף לאור הוראות תקנה 10(ב)(14) ותקנה 48(ג)(13) לתקנות הדוחות בדבר בחינת התקיימות סימני אזהרה בתאגיד כמשמעותם בתקנות אלה.

4. אירועים לאחר תאריך המאזן

- המלחמה הינה אירוע שהתרחש לאחר מועד תקופת הדיווח של הדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2023 ומהווה ככלל, אירוע שאינו מחייב תיאום בהתאם להוראות IAS 10 "אירועים לאחר תקופת הדיווח" (להלן: IAS 10) למעט עניין הנחת העסק החי כמפורט בסעיף 3(ג) לעיל. יודגש, כי כל תאגיד נדרש לבחון בהתאם לנסיבות הספציפיות שלו את האירועים שאירעו לאחר תקופת הדיווח, בפרט ביחס לאירועי המלחמה, והשפעתם על התאגיד.
- אם תאגיד קובע כי אירועים אינם מחייבי תיאום, עליו לכלול בדוחות הכספיים גילוי בהתאם להוראות IAS 10 בדבר אופי האירוע, ואומדן ההשפעה הכספית שלו, ככל שמעשי. עם זאת, ככל שהתאגיד סבור שאין זה מעשי לכלול אומדן השפעה כספית של האירוע, סגל הרשות מעודד מתן הערכה של אומדן זה, אשר עדיף לגישתו על אי מתן הערכה כלל.

5. את המידע המצוין בסעיפים 4-1 לעיל, יש ללוות באמידת ההשפעה של האירועים מבחינה איכותית וכמותית, אם ניתן לאמוד באופן מהימן.

6. סגל הרשות מבהיר כי תאגידים המספקים מידע צופה פני עתיד במאמץ לעדכן את המשקיעים על התפתחויות מהותיות, כולל מגמות צפויות או אי ודאויות בנוגע להשפעת אירועי המלחמה, יכולים לעשות שימוש בהגנה שנקבעה לעניין זה בסעיף 32א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968.
7. מצופה כי תאגידים שכללו בדוחות קודמים תחזיות על יעדים עסקיים ופיננסיים וביצועים תפעוליים, יבחנו את הצורך לעדכן את התחזיות הללו על מנת לספק מידע שימושי ועדכני יותר לציבור המשקיעים.
8. סגל הרשות מדגיש כי על התאגידים להציג את המידע בדבר השלכות מצב המלחמה בצורה ברורה, מפורטת ולא סלקטיבית, שתאפשר למשקיעים להעריך את ההשפעה בצורה מיטבית ומאוזנת.

לקריאת העמדה באתר רשות ניירות ערך – לחצו כאן

בברכה,

רו"ח גיא טביבאן,

שותף

ראש המחלקה המקצועית

למידע ופרטים נוספים:

רו"ח יורם גפן, שותף, המחלקה המקצועית Deloitte, טל': 03-6085257
רו"ח שמעון זוארץ, דירקטור במחלקה המקצועית Deloitte, טל': 03-6085562
רו"ח יוסי אביאן, דירקטור במחלקה המקצועית Deloitte, טל': 03-6085204
רו"ח דורית קסב, מנהלת בכירה במחלקה המקצועית Deloitte, טל': 03-7181811
רו"ח יקרת שבת, מנהלת בכירה במחלקה המקצועית Deloitte, טל': 03-6085461
רו"ח מאיה הראל, מנהלת במחלקה המקצועית Deloitte, טל': 073-3994542
רו"ח היראלדו דחדל, מנהל במחלקה המקצועית Deloitte, טל': 03-7181739

www.deloitte.co.il

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Israel & Co. is a firm in the Deloitte Global Network. Deloitte Israel Group is a leading professional services firm, providing a wide range of world-class audit, tax, consulting, financial advisory and trust services. The firm serves private and publicly traded companies, domestic and international clients, public institutions and promising fast-growth companies whose shares are traded on the Israeli, US, European and foreign capital markets.

Deloitte Israel Group - ©2023 Brightman Almagor Zohar & Co. A firm in the Deloitte Global Network.